

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

EXERCITATIO JURIDICA
De
REPRÆSALIIS

QUAM
PRÆSIDE
VIRO

Nobilissimo, Amplissimo Atq; Excellentissimo
DN. JOH. CHRISTO-
PHORO WAGENSEILIO,
J. U. D. & in alma Noricorum, quæ est Altdorffii,
Universitate Juris Publici & Historiar. P. P. longè
Celeberrimo.

Patrono suo ac Hospite atatè devenerando.
Disquisitioni submittit publicæ

add. Octobr.

horis locoq; consuetis

ANNO M. DC. LXXI.

JOHANNES MATTHÆUS
HASSFURTER CULMBACO-FRANCUS,
Autor.

ALTDORPHI

• Typis Johannis Henrici Schönnerstedt.

39

27

1671

12

SERENISSIMI PRINCIPIS AC
DOMINI DOMINI

CHRISTIANI
ERNESTI

Marchionis Brandenburg. Magdeburgensium &c.

DOMINO
CANCELLARIO

UT ET RELIQUIS

DOMINIS CONSILIA-
RIIS INTIMIS

JUXTA ET AULICIS

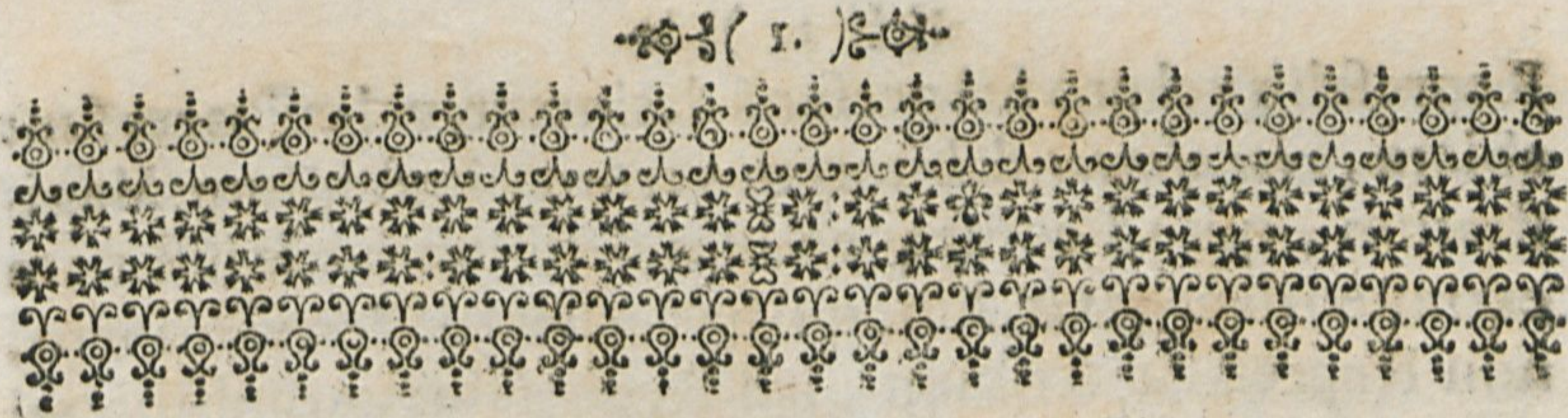
VIRIS

PER ILLUSTRIS, SUMME
REVERENDIS, GENEROSISSI-
MIS, MAXUME STRENUIS, NOBI-
LISSIMIS, CONSULTISSIMIS ATQ;
MAGNIFICIS

*Dominis Patronis, Evergetis atq; Promotoribus
maximis*

Pietatem & obsequia

Johann Matthæus Hassfurter.

C. J. S.

CAPUT I.

De Etymologia, Definitione & Origine
Represaliarum.

I.

DE Represaliis quia agere institui-
mus; igitur ut receptam disputantium me-
thodum observemus, & procedamus ordi-
ne, ante omnia oportet nos de Origine Nomi-
nis esse sollicitos. Nomina siquidem, & appel-
lationes rerum, in cuiusq; negotii solent considerari aditu, ut eò
facilius ad ipsa rerum deveniamus adyta, inquit eleganter Reink.
quest. I. n. I. de Retract. consangu. Atque licet secundum
Platonem in Cratylo, nomina rerum tantum tessera quaedam
& picturae sint, hinc sanè semper rerum quidem potior, ver-
borum tamen aliqua & quidem prior cura esse debet. Quo
spectant textus Juris civilis in pr. ff. de J. & I. l. I. §. I. ff. de
pact. l. I. ff. & de reb. cred. si cert. pet. Disquiramus proinde non-
nihil de Represaliarum nomine.

II.

Quantum ad vocis Represaliarum Etymon attinet,
magnum circa illud, Autorum notamus dissensum. Qui-
dam enim Represalias à REPRESENTANDO derivant, ra-
tionem allegando, quod ille innocens, qui loco alterius in

A

Repre-

Represaliis vel pro suâ personâ detinetur, vel cujus res sunt ablatae, *reprasentet* debitorem verum, imò ipsum Magistratum, qui ad consequendum debitum jus & justitiam extraneo denegavit, hinc qui hanc tumentur derivationem, non Represaliae scribunt, sed Reprasaliae ut diphthongi principis expressio, tantò magis illi faveat. Sunt qui à *Repressu* Represalias dictas autumant, quod iis aliorum injuria reprimatur, & ad suum cuiq; tribuendum inferatur necessitas. Nonnullis placet à *Repradando* vocis originem petere. Alii ad Gallorum *Reprendre* i.e. *rursus capere*, confugiunt, quos inter ipse videtur fuisse Magnus Grotius, quando *in not. ad l. 3. de J. B. & P. c. 2.* rectius esse existimat, si quis *Reprensalias* scribat. Deniq; non desunt, qui ab Italorum *Ripresa*, quod *recapTIONem* [si eo verbo uti licet] propriè innuit, etymologiam arcessunt. Atq; horum quidem opinio, si in ea re, quod sentimus proficendum est, nobis verior videtur, non tantum enim magna inter voces *Ripresa* & *Represaliae*, tam quoad elementa literarum, quam ipsas earum significationes est propinquitas, sed & *Bartolus tract. de Repres.* testis est, primùm apud Italos Represalias invaluisse, quare rem simul cum nomine ab iis populis ad alios esse translata est verisimile.

III.

Cæterum si barbaro istoc velis abstinere vocabulo, pro Represaliis græcè ἀνδραπονησία, & latinè Clarigatio, sive Jus clarigationis dicere licebit, autoritate veteris *Glossarii & Gothofredi ad tit. C. ut null. ex vican. pro alien. vican. debit. ten. & ad l. 4. de execut. & exact.* item ad *Nov. 52. c. 1.* Romanus Pontifex *in c. un. de injur. & damn. dat. in 6.* & fortasse Justinianus *in Nov. 52. c. 1.* pro Represaliis Pignerationes dicunt: Interim tamen si accuratè rem consideremus, differunt utiq; Represaliae non tantum ab eo, quod apud Græcos

ἀνδραπο-

ἀπορρολήφιον & quod apud Romanos clarigatio, sed etiam ab
 ipsis pignorationibus : Nam pignoratione autoritate privata
 fit, & est turbatio possessionis, quando quis captis pignori-
 bus jure suo uti prohibetur. Represalia autem fiunt con-
 sensu & autoritate Principis, ob justitiam denegatam. Il-
 lam concives quoque adhibent ; Hæ inter exteros tantum
 habent locum. Illa denique in totum prohibita ; Has suo
 modo permissas esse, ex progressu patebit. *vid. Excell. Dn.*
D. Textorem disput. 8. ad Recept. Imper. de Anno 1654. th. 5. 6. 7.
 Germani Represalias vocamus, *Rechtliche Hemmung und*
Aufhalt. Et Galli appellant *le droit de Marque*, quod, ceu
Gothofred. ad Nov. 52. c. 1. & Cujacius ad L. un. C. ut null. ex vicari.
 volunt, Represaliarum jus potissimum in limitibus exer-
 ceatur, ad injurias regnicolis ac civibus in alienis regnis il-
 latas, vindicandas. Nempe si cui negotiatori Gallo merces
 diripuerunt Hispani, mox Galli quem primum appellere
 vident mercatorem Hispanum, & ipsi rebus suis spoliant,
 teste *Limn. lib. 4. Jur. Publ. c. 8. n. 310.* De cætero caven-
 dum ne cum Represaliis Arrestum confundatur, nam in Ar-
 resto ex obligatione aliqua, antecedente officio Magistra-
 tus, & petente Actore, Reo interdicitur ne loco excedat.
 At Represaliæ erga innocentes exercentur. *vid. Gail. de pi-*
gnorat. obs. 1. n. 6. & laudatum Consultissimum Dn. D. Textor:
disput. 9. th. 5.

IV.

Post verborum disquisitionem nunc tempus est, Re-
 presaliarum afferamus Definitionem: dicimus igitur, esse
 eas, Remedium Juris Gentium extraordinarium, quo cre-
 ditor in Principis sui territorio cum ejus consensu sui debi-
 toris concivem vel comprovincalem, aut res illius detinet,
 ut ista detentione personarum, vel apprehensione bonorum,
 sibi, de debito liquido & aperto, quod consequi aliter non
 potest,

potest, satisfiat *Vel*: Represaliae sunt apprehensio aut manus injectio, nobis à supremo Magistratu permiffa, adversus ejus loci incolas vel eorundem bona, in quo vel jus nobis denegatum, vel dolo malo protracta juris administratio fuit, quamvis illi nobis neque ex contractu, neque ex delicto obligati sint, quamdiu nobis satisfactum non erit. *Jacobus à Canibus in tractatu de Repres. n. 1.* breviter Represalias definit, *Pignorationem, qua alius pro alio gravatur.*

V.

Sunt autem Represaliae omninò Remedium Juris Gentium, atque hinc earum constat origo, quippe uti verè ait *Hug. Grot. l. 3. de Jur. B. & P. c. 2. §. 5.* corpora aut res mobiles subditorum ejus, qui jus non reddit, capi posse, non quidem natura introductum est, sed moribus passim receptum. Et quamvis *Bartolus statim ab initio sui tractatus de Repres.* earum usum admodum recentem putet, & tum demum introductum, cum peccata hominum meruerunt ut *Romanum Imperium prostratum jaceret per tempora multa, & Reges ac Principes, ac etiam civitates maximè in Italia, saltem de factis in temporalibus dominum non agnoscerent;* tamen jus hoc rectius dicetur vetustissimum esse, & apud *Homerum Poëtarum antiquissimum Iliad. A* reperiri ejus vestigium, dum Nestor dicitur ob ereptos patri equos, Elidensium pecora & armenta cepisse:

Utinam [sunt verba Interpretis] sic aetate florem, robur verò mihi firmum esset,

Sicut, quando Elidensibus & nobis contentio accidit

Ob abactionem boum, quando ego interfeci Itymoneum

Fortem Hypirochidem, qui in Elide habitabat

Rapta pignora abigens.

Sic & de Romanorum navibus, quas pro bonis Tarquiniorum, Cumis Aristodemus Tarquiniorum haeres, retinuit, videri

videri potest *Liv. lib. 2. Histor.* Quomodo autem & quando Represaliarum usus primitus invaluerit, in obscuro est, & credo id definiri non posse. Interim ad harum usum confirmandum dubium nullum est, multum contulisse vetus Atheniensium institutum, quo more receptum erat, ut si quis ab aliquo casus esset, & occisor in quam civitatem se recepisset, cognatis interfecti esset potestas, atque licentia, homicidam ab illa civitate repetendi, quod si verò tuerentur incolæ hominem, & illum dedere nollent, habebant cognati jus, ab illa civitate, quæ sic tradere recusaverat homicidam, unum vel plures, non tamen ultra tres, capiendi, & tamdiu detinendi, donec homicida dederetur, aut pœna legibus constituta afficeretur. Ipsa verba legis Atticæ, prout ea *Grot. loco sæpè indicato* latinè vertit, apponere est operæ pretium. Sic verò habent: *Si quis morte per vim illata obierit, pro eo proximis & necessariis jus esto, hominesprehendendi, donec aut pœna sumatur de eade aut homicida dedantur; liceat autem tres tantum hominesprehendere, non ultra.*

VI.

Porro negari nequit Romanorum quoque Clarigationem speciem Represaliarum habuisse, & sanè *Zasius ad l. 2. §. Et ita leges ff. de O. I.* Represaliarum originem à Fecialibus, quas Numa Pompilius, secundus Romanorum Rex instituerat, repetit: Horum autem officium erat custodire & præcavere, ne alicui confœderatæ urbi, bellum à Romanis injustum inferretur; quod si fortè ab aliis fœdera violarentur, repetereres, & si non redderentur, bellum triginta diebus peractis, decernere, superos desuper invocantes, populum injustum esse, neque jus reddere velle. Ex hætenus verò allatis, uti satis apparet, fuisse jam apud veteres mortales, Represaliis nostris, aliquid simile, ita quando primum hæc forma, quæ Represaliæ nunc gaudent, reperta fuerit, &

quando gentes de ea inter se convenire cœperint, parum liquet.

VII.

Semel inventæ Represaliæ non tamen omnibus in universum Gentibus se commendarunt. Ac ne de aliis dicamus, certè Imperatores Romani, in Imperio Romano eas vetarunt, nihil enim gravius visum, quàm ut ex contractu vel delicto unius ex convicanis, vel rusticanis, alter convicanus teneri debeat, & ut potestas sit creditori ob unius vicani debitum, alium quemvis ex eodem vico detinere, & bona apprehendere, donec verus debitor satisfacisset. Proinde *Zeno Imperator* hanc licentiam, expressa constitutione prohibuit, quæ inserta Codici, deprehenditur sub titulo: UT NULLUS EX VICANEIS PRO ALIENIS VICANEORUM DEBITIS TENEATUR. Quem secuti *Honor. & Theod. Imp.* prohibuerunt, nullam alterius possessionem pro alienis debitis publicis vel privatis conveniri in *l. 4. C. de exec. & exact.* Enimverò non usquequaque mos gestus est iis legibus & prava homines pignorandi invaluit, deinde consuetudo, qua de re memorabilis querela est *Theodori Gothorum Regis* ad Johannem Campaniæ Consulem, apud *Cassiodorum. libr. 4. Var. Epist. 10. Provincialis Campaniæ atq; Samnii* suggestionem comperimus, nonnullos neglecta temporum disciplina, ad pignorandi se studia transtulisse, & quasi edicto missio, per vulgus crevisse licentiam vitiorum. His multò acerbiora jungentes alienis debitis ad solutionem alios trahi, solamq; causam probabilem videri, si aliqua debitori in civitate potuit conjungi. O iniquæ persuasionis errorem! Dividuntur causa Germanis, filius obligationibus paternis, si non sit heres, exuitur, uxor maritalibus debitis, nisi per successionis vincula non tenetur; & audacia ad solutionem, trahit extraneos, cum absolvant jura conjunctos. Voluit autem Theodoricus fibulam

lam

lam imponere, pessimo privato ausu, quæ nimis exercebantur, Represaliis & pignorationibus: Quare in eadem Epistola sic deinde subjungit: *Spectabilitas vestra ad cunctorum faciat notitiam pervenire, ut quisquis quod repetere debuisset, pignorandi studio fortassis invaserit, voce juris amittat: nec licet cuiquam sua sponte, nisi obligatum forsitan pignus auferre. Si verò alterum pro altero, quod nefas dictu est, pignorare maluerit, in duplum cui vim fecit, direpta restituat. Quem verò ab hac redimitioe fœdum patrociniū tenuitatis excusat, pro amissi (fortasse legendum admissi) qualitate facinoris, in eum fustuario supplicio vindicetur.* Interjecto deinde tempore, cum ceu est in *Nov. 52. in pr.* causa inhonestarum pignorationum, & odibilium super his exactio num tantis castigata legislationibus adhuc præsumeretur, & in *Repub.* esset, ac majorem sui præberet virtutem, quàm legum necessitas. *Justinianus dicta hanc Novella*, de novo morem istum damnavit, renovavitque anteriorum Principum contra pignorationes edicta, additâ *cap. 1.* causâ, quod rationem nullam habeat, alium quidem esse debitorem, alium verò exigi. Non tamen vel hanc ratione, penitus extirpari potuerunt pignorationes, sed populi nihilo minus eas in usum revocarunt. Igitur cum omninò non possent tolli è *Republ.* referendæ sunt in numerum illorum juriū, quæ *Justinianus Inst. de Jur. Nat. Gent. & Civ. §. 2.* usu exigente & humanis necessitatibus, gentes humanas sibi ait constituisse. Et verò non ita naturæ repugnant, ut non more & tacito consensu induci potuerint, cum & fidejussores, sine ulla causa ex solo consensu obligentur. Et spes erat facilius membra ejusdem societatis, à se metuò jus consequi posse, & indemnitati suæ consulere, quam externos, quorum multis in locis exigua habetur ratio: Deinde commodum ex hac obligatione commune erat omnibus populis,

pulis, ita ut qui nunc eo gravaretur, alio tempore indidem sublevari possit. Ita *Grot. l. 3. c. 2. §. 2.*

VIII.

Equidem sunt omnino multi, qui Represalias vehementer damnant, illorumque ulum sublatum volunt, quos inter *Harpr. §. creditor 4. l. quibus mod. re contrah. oblig. n. 338.* & cum illo *Colerus, Berlich, Hunnius, aliique*, neque destituuntur rationum ponderibus. Nostamen cum summis viris, *Bartolo, Limneo & Grotio*, eas in foro & poli & soli licitas esse putamus, futili haud adducti ratione, quæ in jure belli fundatur. Si enim DEUS propter causas quasdam justas belligerare permittit, & ita bellum juri divino haud repugnat, quod demonstrat *Grot. l. 1. c. 2. n. 5. de J. B. & P.* Represaliæ autem species belli sunt, uti communiter receptum legimus *Land. tract. de Repres. n. 5.* rectè inferimus, has quoque esse jure divino permittas. Ratio consequentiæ est, quod bella & Represaliæ easdem habeant proprietates, ambo enim sunt apprehensio personarum & rerum, & talis quidem, ut alius pro alio prehendi queat. Quæ autem easdem habent proprietates, eandem videtur habere essentiam, atque par est parium jus & ratio. Prætereà requirit jus divinum, ut summa potestas, omne bonum promoveat, removeat malum, quando autem illa denegat peregrinis justitiam, hujus maximè transgreditur legis limites, igitur illi tanquàm injustè regenti obnitendum ab iis quibus id facere fas est, & mediis legitimis, quod quidem per Represalias accidit. Atque hæc optimorum Auctorum concors est sententia, dummodo illa, quæ in bellis culpantur, qualia secundum *S. Augustin. apud Bartolum, sunt nocendi cupiditas, ulciscendi crudelitas, implacatus & implacabilis animus, feritas rebellandi, libido dominandi, & si quæ sunt similia, etiam in concessione Represaliarum absint quàm longif-*

longissimè, animus enim iniquus, facit illas in foro consci-
entia illicitas, inquit idem deinde *Bartol. tract. de Repres.*
quest. 1.

IX.

Sed de Jure Civili nunc quoque videndum est, secun-
dum quod Represalias omninò illicitas esse, multi Docto-
rum vehementer contendunt. Verum enim verò, si quis
paulo magis animum advertat, videbit textus qui ex illo re-
pugnantes adducuntur, omnes fermè esse generales, nec
commodè nisi per indirectum ad nostrum Represaliarum
casum trahi posse, quod si tamen eos de Represaliis loqui
constanter quis prætendat, saltem verum erit, loqui omnes
de Represaliis, quas invicem faciunt ii, qui unum & eun-
dem recognoscunt superiorem. At quia hi ad superio-
rem possunt provocare & quod ab intermedio denega-
tum jus, ab isto consequi, Represaliis quid opus? Imò po-
sito, jure veteri civili stricto planè esse prohibitas Represa-
lias, earum tamen usus deinde ob magnam ex iis redundan-
tem utilitatem, introduci potuit, cum innumerabilibus re-
bus probari possit, multa contra rationem disputandi pro
utilitate communi recepta esse, uti disertè dicitur *l. 51. ff. ad L.*
Aquil. Tantus quippe utilitatis publicæ favor est, ut ea, quæ
publicè utilia, non includantur in his, quæ per leges prohi-
bentur: Et pro benefacto habetur, si quid ratione pacis &
quietis contra jus strictum factum fuerit. *Franzk. ad §. 2.*
Instit. de Jur. Nat. Gent. & civ. n. 37. usq. ad n. 40. Hinc licet
Represaliæ violentiæ multum habere videntur, quia ta-
men justitia sive æquitas rationalis vidit, sæpe nunquam
ad suum cuique tribuendum perveniri posse, si usus omnis
Represaliarum è Republica tolleretur, vi quâdam & neces-
sitate compulsâ, illas tolerat, viamque illam compendiari-
am & extremam eligit, sicque illud quod primâ fronte ini-
quum

quum videtur, multum si recte accipiatur æquitatis habere deprehenditur. Nam ut egregiè *Cic.* scribit *l. i. Epist. fam. ad Lentulum suum.* Nunquam præstantibus in *Republ. gubernanda viris, laudata est in una sententia perpetua permanſio: Sed ut in navigando tempeſtati obſequi artis eſt, etiamſi portum tenere nequeas: cum verò id poſſis mutatâ velificatione aſſequi, ſtultum eſt, eum tenere cum periculo curſum, quem ceperis potius, quàm eo commutato, quo velis tandem pervenire.* Verè ominno, & ex tripode hæc dicta ſunt, nam qui *Rempublicam* adminiſtrant, non idem ſemper facere, ſed idem ſemper ſpectare debent.

CAPUT II.

Exhibens cauſam Efficientem Reſepſaliarum.

I.

HIs ita præmiſſis ad *Reſepſaliarum cauſam* nunc pergendum eſt *Efficientem.* Hæc autem eſt *vel Remota, juſ nimirum non ſcriptum ſive conſuetudo, quâ dere hætenus actum eſt, vel Propinqua, Princeps ſcilicet neminem reſepſcens ſuperiorem: Nemo enim aliſus, quàm ejuſmodi aliquis Reſepſaliarum poteſtatem facere poteſt.* *Reſepſaliæ enim ſpecies ſunt belli juſti, at nemo indicere bellum poteſt, niſi ſummus Princeps l. 3. ff. ad L. Jul. Maj. l. un. C. ut armor. uſus in ſcio Princ. ſit interd.* Quare conſequitur, *Reſepſalias non niſi à ſumma decerni poſſe poteſtate.* Forſitan tamen facultas hæc competit etiam inferiori *Magiſtratu* mixtum & merum, quales olim fuerunt *Præſides Provinciæ* *l. 6. §. 8. ff. de offic. Præſid. habenti Imperium Jac. à Can. tract. de Reſepſ. n. 22.* Sed tùm requiritur ut ab antiquis temporibus juſ hoc abſque contradictione exercuerint, & ut ad ſuperiorem aut planè nullus, aut difficilis daretur reſepſus. Nam & quæ factu difficilia ſunt, pro impoſſibili-
bus

bus plerunq̄ue haberi, *Cic. in partit. scribit*, & probatur ex
l. 4. §. puto ff. de hered. inst. vid. Bartol. de Repres. quest. 2. sub fin.

II.

Cui autem in Imperio nostro Romano Germanico
 potestas concedendarum Represaliarum competat, de eo
 diversa Doctorum est opinio. Veterum plerique soli Im-
 peratori laxandarum Represaliarum concedunt jura, cu-
 jus rei testes sunt *Bart. de Repres. quest. 3. n. 3. Coler. de Process.*
execut. part. 1. c. 2. n. 280. in f. Matth. Wesenb. consil. 46. Fun-
 dantur autem partim in potestate indicendi belli, quæ non
 nisi Imperatoris adhæret offibus & Imperii Statibus pro-
 hibita. *Ord. Cam. part. 2. tit. 15. daß wider die re. vers. aus der*
Kaysersl. Majestät/re. partim ob periculum, quod metu-
 endum, si promiscuè apud nos exteri detineantur, nam &
 illorum Magistratus, ob injuriam suis illatam, nostros ho-
 mines vicissim apud se servaturos metus est, atque sic bello-
 rum magna quotidie daretur occasio. Quod ne fiat, citra
 Capitis consensum ad remedia hæc periculosa devenien-
 dum non esse, non abs ratione contendunt: Prorsus uti Ca-
 rolum VIII. Gallia Regem Represaliarum concessionem
 ad jura revocasse Majestatis, sibi que soli vindicasse *Bodin. l. 1.*
c. ult. de Republ. autor est, cum antea Præfecti Provinciarum
 & summa Curia regni usque ad sua tempora, hoc jure ga-
 vitæ essent. Atque constat, Imperatores ipsos sæpè in
 concessione Represaliarum hæsitasse, nec unquam Came-
 ram vel Aulam Casaream eas decrevisse, [exemplum enim
 quod de Norico quodam adversus Rosenek Polonum re-
 fert *Rhodiog. pand. Cam. l. 3. tit. 18. §. 2.* simplex potius arre-
 stum sapit, quam Represalias.] Et sanè boni Principis est,
 quantum fieri potest, publicis incommodis, quæ facile ex
 Represaliis oriri solent, sedulo obviam ire, ne ex parva
 scintilla magnum cæteroquin oriatur incendium.

Cæterùm *Celerus part. 1. proc. c. 2. n. 280. Mindan. l. 1. proc. c. 49. & Pruckmann consil. 17. n. 104. volum. 1.* longius progressi, jus concedendi Represalias præter Imperatorem etiam ad Electores imò & alios territoriorum dominos extendunt, & ad usum ac consuetudinem provocant, quam nos assertionem imprimis quod ad postremam ejus partem attinet in medio relinquimus, etsi ferè apparet, favere ei quodammodo ipsum *Instrum. Pacis*, quia enim illud *Art. 8. §. gaudent*, Statibus Imperii cum Exteris Cæsare inconsulto bellum gerendi, omnem facultatem haud adimit, ideò & Represaliarum jus iis competere, queat quis subsumere.

CAPUT III.

Exhibens Causam Materialem Represaliarum

I.

Dictum de *Personis* quæ Represalias concedere possunt, progrediendum porrò ad *Materiam in quam* illud jus exercendi transfertur, sive ut clarius loquar, dicendum de personis, quæ summæ potestatis indultu, hoc represaliandi privilegium accipiunt. Atque hæc sunt, qui Cives & subditi tam tempore concedendarum Represaliarum, quam tempore damni dati deprehenduntur. *l. 4. §. 1. ff. de noxal. act. & l. 1. §. 30. ff. deposit.* nisi enim exigeretur, ut etiam tempore damni dati quis subditus aut civis existat, cæteroquin quilibet damnum sentiens, facile se in civem recipi à potentiore laboraret, & postea jus suum adeptus, ingratus recederet. At non debet quis habere privilegia alicujus artis, nisi qui eam re ipsa exercet. *l. Nemini 3. C. de Consul. lib. 12.* Ex his consequitur excludi à Represaliarum participatione *l. Incolas*, excipetamen si tales munera, vel gravamina, uti reliqui cives, subeant, naturale enim est, eum

eum sequi commodum, qui habet incommodum. l. 10. ff. de R. I. aut si sint privilegiati arg. l. 3. ff. de constit. Princip vel si habeant jura civitatis, ac ut cives tractentur *Laud. dict. saepe tract. n. 22.* pertinet huc, si cui peregrino incolæ, intuitu Reipubl. injuria sit facta, quia iniquum esset, si læso eo casu non subveniretur arg. l. 3. ff. de offic. Præs. præsertim cum hoc casu non tam incola, quam per eum Resp. sit læsa. *Jac. à Camb. n. 30. in f. II.* Excluduntur à beneficio Represaliarum *Advena*, quia advena secundum l. 239. §. 4. ff. de V. S. colonus tantùm adveniens est, & non nisi temporariam, agit moram, atque ita nullum Reipubl. membrum est, hinc ineptum foret, si Resp. tanquàm corpus, de illo esset sollicita, corpus siquidem suas solùm defendit partes, non alienas. Neque si maximè lex lata sit, ut Advena pro cive tractetur ac reputetur, oppositum obtinebit: aliud enim est, esse civem, aliud, pro cive haberi, quod posterius aliquam notat improprietatem, nec aliud quid præcipit, quàm ut benè & honorificè à civibus quis habeatur. III. *Bannitus*, segregandus à Represaliis, talis enim habetur pro mortuo l. 1. §. 8. ff. de ban. poss. contr. *Tabb.* nec sub aliquâ potestatis protectione esse censetur, hinc nec injustitia ipsi facta dici potest. Et quomodo beneficio Represaliarum dignus judicari posset, cum omnes illius obligationes, contractus, & jura omnia irrita sint & nulla? *O. C. part. 2. t. 9. §. 2. daß alle Verschreibungen etc. Gail. lib. 2. de pac. publ. c. 1. n. 23.* imò ut hostis Imperii odio extremo prosequendus *Gail. d. l. IV. Bannitis* accensentur *Rebelle*, qui pro latronibus & societatis everforibus habentur l. 3. §. fin. ff. ad L. Cornel. de Sicar. nec sunt in tutela civitatis à qua ejecti. V. In eundem censum, revocandi *Judei* & præprimis foeneratores. *Guil. Anton. de Freundeb. de Rescript. morat. concl. 19. n. 5.*

II.

Materiam in qua, excipit Materia circa quam, quæ sunt cives extranei sive subditi horumque bona, illius Reipubl. quæ denegatione justitiæ vim facit. Conjugimus autem personas cum rebus, contra plurimorum sententiam, qui personarum prehensionem planè naturæ & legibus contrariam statuunt Joh. Köpp. l. 2. observ. 4. n. 7. ad similitudinem juris Marchæ apud Gallos usitati, ubi solùm bona, non personas detinere fas est, ita, ut nonnunquam vincula & corporum nexus expressè prohibeantur, ut ex Duareno ad tit. C. ne fil. pro patre & aliis refert Limn. l. 4. c. 8. n. 317. Verùm sicuti in bello licet & personas & res indistinctè prehendere; Ita in causa quoque Represaliarum, quæ ad modum justitiae conceduntur belli, licitum erit, tam personas quàm res infestare. Carpz. def. 5. n. 3. Nec asserto huic obstant, quæ de hominibus liberis afferuntur, item, quod concessionem ejusmodi odiosam, semper sint restringendæ, potissimum in causa tam favorabili hominum liberorum. Largimur quidem, quod si nocentis copia possit haberi, illum præ reliquis esse prehendum, semper enim ii magis adstringendi, qui culpabiliores sunt Col. de proc. execut. p. 2. c. 3. n. 328. cum pœna suos tenere debeat autores, non alios l. sancimus 22. C. de pœnis. Attamen cum & ceteri concives non adeò verè possint per omnia innocentes dici, non injuria sustinent quoque hunc Represaliarum metum.

III.

Sed ut nulla sine exceptione est regula, ita idem huic nostræ accidit, & excipiuntur hinc, communi quidem Gentium jure. Legati, l. fin. ff. de legation. l. 8. §. 1. ff. de R. D. & qui sub eorum nomine continentur Commissarii, Rutger. Roland. tr. de Commiss. & Commissar. p. 1. l. 3. c. 3. n. 16. cum Comitibus ipsorum & rebus Hug. Grot. l. 2. de J. B. & P. c. 18. n. 8. modò

modò res illæ, quas secum portant ipsis sint necessariae, & ad alios non pertineant, quia prætextu privilegii illicitum committi non debet, *Gothofred. ad l. 8. C. de SS. Eccles.* Quibus & nos Principis adnumeramus *Consiliarios ob l. un. C. de præpos. labor.* ubi *Honorius & Theodosius Impp.* immunitate digni sunt, inquit, quos nostri lateris comitatus illustrat. Quin & in *l. Quisquis. s. in pr. C. ad L. Jul. Majest.* Consiliarii, pars corporis Imperatorii esse dicuntur. Ex legibus Politicis excipimus I. *Clericos c. un. de injur. in 6.* sed utrum capitulum hoc, ad casum tantum ubi Laico contra Clericum, Represaliæ sunt concessæ, sit restringendum, an minus, Canonistis cum *Bartol. quest. 7. n. 6. sui tract.* discutiendum relinquo. Clericis proximi sunt illi, II. *qui voto concepto ad indulgentias vel loca, pietatis & religionis ergò proficiscuntur*, vulgò *Pilgram und Wahlfarter. arg. Auth. omnes peregrini C. commun. de success.* Sed notandum, *Jacobum à Camb. tract. de Represal. n. 44.* opinari, non aliter euntes ad indulgentias famosas & approbatas, hoc privilegio gaudere, quam si peras & burdones & alia insignia gestent peregrinorum. III. Excipiuntur *Artium Magistri & Studiosi*, ex nobili *Auth. Habita. C. ne fil. pro patre.* cum illorum famulis & generaliter omnibus, quibus sine dispendio studiorum, carere non possunt, *arg. l. 6. & l. 8. ff. de usu & habit.* quod intelligendum de iis rebus, quas usus sui causa circa se habent, ac de famulis quamdiu apud Professores, Studiosos, aliasque personas Academicas permanent. *Matth. Steph. de Jurisd. l. 3. part. 2. c. 6. n. 2.* Hoc tamen privilegium in Imperio solum Romano validum pronunciat *Limn. d. l. & c. n. 316.* quia dispositio Friderici Imperatoris ad Imperium tantum pertinet, atque aliis non recognoscentibus superiorem nihil præscribere potest. Quin amplius eandem immunitatem ad parentes & fratres, filium fratremve in Academia-

demiis visitantes, quidam extendunt *Guid. Papa. decis. 34. in f. Jac. à Can. n. 43.* IV. Excipiuntur *Mercatores* ad nundinas solennes summi Principis privilegio munitas, e untes, *arg. l. un. C. de nundin.* quin & redeuntes quoque *Pfeil. consil. 130. per tot.* nec enim securè venit, qui non securè potest recedere. V. Excipiuntur *Mulieres.* *Nov. 134. c. 9.* quod translatum *in Auth. sed hodiè C. de offic. divers. judic.* Unde nec pro fiscali nec privato debito carcerari possunt. VI. *Mortuum* prohibemur detinere *l. 3. §. 4. ff. de sepulchr. viol.* etiam si ipse debitor fuerit *l. An. C. eod. Francisc. Pfeil. consil. 131.* VII. Excipiuntur *Banniti* sive præscripti, quia enim isti non amplius sunt membra Reip. adversæ, nec commodis illius fruuntur, iniquum esset, ut portent onera, per jura vulgata. Video tamen refragari *Laudens. n. 47. sui tr. de Repres.* opinatur enim ipse cum *Bartolo*, quod licet bannitus non amplius sit & dicatur de universitate quoad commoda & honores, tamen talis sit quoad incommoda, quod quidem in casu nostro usu venit. Adde quod cæteroquin bannitus delinquens melioris futurus esset conditionis, quàm non delinquens, id quod adversatur *l. Servius. 4. ff. quod vi aut clam.* Verùm quicquid hujus sit, etiam si detineatur bannitus, exigua ab ipso sperari poterit damni reparatio, nam amissis bonis & civitate relicta nudus exulat *l. 7. §. 3. ff. de cap. min.* VIII. Excipiuntur quoque *Rustici* cum suis ligonibus. Item IX. *Senes & agrotantes*, prout clarè suffragatur *die Policen. Ordnung zu Franckfurt Anno 1577. aufgerichtet. tit. 6. was in denen Kriegsclaufften befreyet. ibi inter alios, Alte, Krancke und Ackerleute* enumerantur. X. Excipiuntur generaliter omnes, qui in jus vocari nequeunt, quales sunt infantes, impuberes, furiosi, *l. 4. in pr. ff. de in jus voc.* quod *Dd.* quoque communiter producunt ad eum, qui uxorem ducit *l. 2. ff. eod.* & qui funus comita-

imitatur l. 3. eod. Sprenger. insuper in *Jurispr. publ.* p. 113. hoc ad Magistratum quoque extendit, quod tamen vix concedendum erit, nam uti supra dictum, Magistratus maximè culpa sua Represaliis causam dant, quare ut ipsi vel in se vel in bonis luant, æquitas postulat.

IV.

Quia verò pridem asseruimus, Represalias tantum adversus Exteros & alienæ Reipubl. cives locum habere, ex eo cuivis intelligere datur, non concedi easdem adversus concives vel subditos, nisi sint rebelles & transfugæ, cum enim jurisdictione illos componere possibile sit, quid opus ut ad arma & pugnas Magistratus rem devenire patiantur. l. 13. §. 3. ff. de usufr. l. 13. ff. quod met. caus. gest. erit. Hinc Statuum subditis contra se invicem non largienda. O. Cam. p. 2. tit. 16. quoniam læsus Cameram vel Aulam Imperialem adire potest, & viâ promotorialium vel mandati pœnalis sine clausula de administranda justitia, vel citationis ad prosequendam in Camera litem suum jus consequi. Ord. Cam. p. 2. t. 1. §. Es soll auch. Gail. 1. observ. pract. 28. Proinde quando contrarium usum adducit Mindan. de process. l. 1. c. 49. membr. 5. ex l. Judices. 8. C. de navic. factum urget, non jus. Enimverò adversus subditos rebelles Represalias concedi posse minimè ambigimus, in primis quia ejus rei Exemplum nobis suppeditat ipse *Fridericus I. Imperator* apud *Petrum de Vineis* l. 5. Epist. 48. qui hoc adversus rebelles Anconitanos Represaliarum Edictum promulgavit: Universis &c. fidelitati vestræ notum facimus per præsentem, quod B. & M. mercatores, de N. fideles nostri, ad nostræ Celsitudinis præsentiam venientes, Majestati nostræ humiliter supplicarunt: ut quia, dum ipsi quondam navim, cum eorum mercibus, & rebus aliis valentibus uncias auri centum & plus, Venecias destinarent, rebelles nostri

C

Anco-

Anconitani, navim ipsam hostiliter invadentes, ceperunt eam cum mercibus antedictis, capiendis de bonis ipsorum, quousque de damno ipso refarciantur ad plenum, de nostra gratia concedere licentiam dignaremur. Nos igitur supplicationibus istorum benignius inclinati, cum eisdem fidelibus nostris damna passis deesse nolumus, dedimus eis licentiam ac plenariam potestatem: ut, quamdiu dicti Anconitani in rebellione nostra perstiterint, ubique per mare & terram de bonis eorum capiant, quæ non sunt ad opus Curia nostræ capta vel etiam annotata: ut eorum, quibus securitatis nostræ literas duximus concedendas, quousque eis in valore unciarum auri, centum, & illatorum damnorum, superius prædictorum nostrorum rebellium, plenius satisfaciat. Quare universitati vestræ præcipiendo mandamus, quatenus super capiendis bonis Aconitanorum, prædictorum nostrorum rebellium, nullus eos impediatur, vel molestet: imò ob reverentiam culminis nostri assistatis eis super præmissis, auxilio, consilio & favore: dum tamen ad ea, quæ ad opus Curia nostræ capta, vel annotata sint, seu ad eos quibus securitatis nostræ literæ per nostram Excellentiam sunt indultæ, manus aliquatenus non extendant.

V.

Haftenus de Personis à Represaliis exceptis, videbimus porrò, utrum enumeratarum personarum res, æquali gaudeant privilegio. Et verò omnium optimè hic distinguit *Bartol. quest. 8. n. 1. sui tract.* inter personas, quæ non possunt pignorari ratione solùm suæ personæ, ut puta: mulieres, infantes, furiosi: Et inter personas, contra quas Represalia non possunt exerceri ex certa causa, v. g. contra Legatos, Scholares. Illarum personarum res omninò prehendi possunt, modò non sint ex numero earum.

fine

sine quibus mulieres honestè vivere nequeunt, uti sunt vestimenta aliaque ad amictum pertinentia. Deinde ita fieri debet prehensio, ne eo ipso personæ retineri videantur. Secundi generis personarum res in tantum à captura liberæ sunt, ut etiam aliorum res quas tanquàm necessarias, ad proprium secum portant usum, similem consequantur licentiam.

VI.

Sed hic opportunè quæritur, sine concessum res in territorio civitatis adversæ prehendere? Et breviter respondeamus negando. Per se enim Represaliæ odiosæ satis sunt, videndum ergò ut minimum in se cõtineant violentiæ, *Arum. diss. 8. th. 3. p. 220. Jur. publ.* Si tamen specialiter in concessione Represaliarum exigente forsitan necessitate, quid amplius expressum sit, ultra progredi licebit. *Bartol. d. quest. n. 3.*

CAPUT IV.

Exhibens FORMAM.

I.

Sicuti ad bella pronos non convenit esse Principes, nec Medicos ad desperata remedia, nisi desperatis in morbis; Ita cui Represaliarum laxandarum jus est, remedio hoc extraordinario non debet prodige uti, ne cateroquin se suosque multis maximisque involvat calamitatibus. Itaque diligenter & ante omnia prius dispiciendum

I. An debitum sit liquidum, justum & sufficientibus probationibus firmatum, ita ut supplicantis postulatio vel rejudicata, vel publico instrumento, vel chirographo plenisque nitatur indiciis. *Harpr. ad §. 4. l. quib. mod. recontrah. obl. Reink. de Retract. consangu. quest. 6. n. 112. p. m. 232.* II. ut sit magni momenti debitum, unde læsio enormis & damnum

judicis ad se scribentis justam sententiam, non vult executioni mandare, vel aliis insuper modis, de quibus *Wesenbec. consil. 46. n. 21.* V. Requiritur ut ab inferiore ad superiorem sit appellatum in casu sententiæ iniquæ latæ; vel via simplicis querelæ, justitia denegata & protracta. Quandoque enim inferior à superiore cogi potest, ad justitiam administrandam & exercendam, juris ratio, superioris efflagitat aditionem. *Arum. sepè all. dis. 8. th. 4.* quod si & ipse jus deneget, tandem ad suum revertendum est Magistratum, & Represaliæ debito modo petendæ. Cum autem quilibet judex præsumatur facere justitiam *l. 2. C. de offic. jud. meritò*, uti est *in l. 1. C. de suscept. præpos. & arcan. testibus adhibitis* contestationem debet proponere, si quis contrarium alleget. Hinc VI. requiritur Probatio factæ denegationis à superiore. Sola enim querela etiam jurata, se desperasse de consequendo jure, quod tamen quibusdam placet, non sufficit, sed fieri debet vel per instrumentum publicum à Notario in forma meliori confectum *Gail. 1. obs. 28. n. 3.* vel per testes fide dignissimos. *Bart. quest. 4. n. 12.* Nisi Represalias impetrans, persona sit alicujus autoritatis, & de cujus vitæ fideique integritate & sanctimonia omnibus probè constet *Arumn. cit. loc.* & nisi denegatio sit notoria. Denique VII. nullum aliud superesse debet remedium, quo supplicans jus suum consequi possit, quàm concessis Represaliis, melius enim longè est intacta jura servari, quàm post vulneratam causam remedium quærere. *l. fin. C. in quib. caus. in integr. restit. necess. non est.*

II.

Si nihil horum obstante, Magistratus Represalias decernere penitus animum induxerit, ex superabundanti per Legatum aut alios interpellationem de administranda justitia (quam tamen semel tantum fieri sufficit *Gail. 1. Pract.*

observ. 28. n. 5.) additis justæ petitionis fundamentis, com-
 minationemque apud illum, in cujus subditos conceden-
 dæ, facere curet, ne armis & contentionibus locum prius
 concessisse videatur, quàm monitis humanis & amicis.
 Quod si verò nec hâc quicquàm profecerit viâ, & adver-
 rius æquitate omni posthabita, in sua perseveret pervica-
 cia, denique vi obtinendum, quod jure non licet, adeoque
 Represaliæ, cogente ita necessitate, concedendæ, atque
 quovis opportuno exercendæ loco. Notanter autem
 adjicimus exercendas eas esse *loco opportuno*, ut constet,
 fieri debere pignorationem. I. *non nisi in concedentis terri-
 torio. arg. l. fin. ff. de jurisdic. quibus jungenda quæ Gotho-
 fred. ad hanc. l. annotat*, & sanè in territorio alieno absque
 bello quasi aperto haud possent Represaliæ exerceri. Ad-
 de, quod justitiæ confunditur ordo, quando sua cuique non
 relinquitur jurisdic. tio, si tamen prius ejus loci requisitus sit
 Magistratus, aut periculum in mora & subitaneus metuen-
 dus discessus, certis casibus propriâ autoritate reo imponi
 potest arrestum, & deinde requisitio debita ordinarii Ma-
 gistratus peragi. *Arumn. l. cit. thes. 6.* Sic II. excipiuntur
Ecclesie, ad quas debitor vel delinquens si confugiat, ex-
 trahi inde, propter loci religionem, violenter nequit, adeò,
 ut qui hoc moliri, aut facere, aut nudâ saltem cogitatione
 ausi fuerint tentare, capitali & ultimi supplicii animadver-
 sione, plectendi sint, uti ipsissima verba *Leonis* Imperatoris
in l. 6. C. de his qui ad Eccl. confug. in pr. se habent, quam con-
 stitutionem Theodosius & Valentinianus jam ante Leonis
 tempora vulgaverant, atque pro asylo omnia, quæ Ecclesiâ
 continentur, usque ad extremas fores constituerunt *vid. l. 3.
 C. eod. tit.* Atrociter tamen delinquentibus jus istud asyli
 denegatum est, neque enim publicis latronibus, nocturnis
 agrorum depopulatoribus, viarum publicarum obsessori-
 bus,

bus, iisque qui contra ipsam Ecclesiam, & in eâ facinus perpetraverunt, quicquàm prodest *c. inter alia 6. de immunit. Perez. ad C. h. t. qui n. 6.* inter alia notanter addit, hâc in parte standum esse potius juri Pontificio, quàm juris Cæsarei constitutionibus. Parem ferè immunitatem habet *III. Domus cujusq; propria, quæ in l. 18. ff. de in jus vocand. cuiq; tutissimum refugium atq; receptaculum præbere dicitur, cumq; qui inde in jus vocaret, vim inferre videri. l. 103. ff. R. 1.* Et extendit hoc *Pekius in tract. de jur. sistendi c. 6. n. 3.* ad tuguriolum, vilissimumq; horreum domui junctum, ut & stabulum, ad quod per domum aditus patet. Hæc tamen favorabilis ædium exemptio, in debito fiscali non locum habet, uti id. *Pek. eod. c. n. 8.* probat. *IV. Excipiuntur Academia & schola publica, quia scholæ in quibus Doctores profitentur, sunt veluti domus propriæ studiosorum Rebuff. de privil. schol. c. 102. & ex eo cit. Pek. n. 10.* *V. Et ille locus inviolabilis erit, ad quem à creditore transigendi causa vocatus est debitor, quia in quotidiana praxi usu receptum esse videmus, quod, quando partes sunt in tractatu pacis, omnis ratio procedendi & processus litis cesset. Pek. c. 7. n. 4.*

III.

Postquàm de loco egimus, de Tempore nunc erit disquisitio quia inter Tempus & Locum est quædam juris affinitas. *l. fin. ff. de condict. tritic.* dicimus autem eas posse exerceri omni tempore etiam die in honorem DEI feriato, necessitatis ita adigente casu, quia & necessitas non habet legem & eodem die propter necessitatem actus exerceri possunt judiciales, & executio fieri, modò non sit cum causæ cognitione conjuncta. Ita *Jac. à Can. tract. de Repres. n. 33. Mart. Laud. num. 48. 49. 50. & cum illis consilia Illustr. divers. Acad. Tom. 4. consil. 2. n. 219.* Imò sacræ paginæ demonstrant, Christum plurima fecisse die Sabbatho & permisisse, quæ

quæ aliàs credebantur prohibita. *Matth. 12. v. 1. 10. Marc. 2. v. 26. & seqq. & c. 3. vers. 4. c. 6. v. 2. Luc. 6. vers. 1. & c. 13. v. 14. Joh. 5. vers. 10.*

CAPUT V.
Exhibens FINEM.

I.

CUM cujusque rei finis, ad quem omne tendit negotium, tanquam causa omnium causarum, potissimum sit attendendus & semper illud spectemus, cuius rei gratia aliquid adhibeatur *arg. l. 19. §. 13. ff. de aur. & arg. l. Col. de proc. exec. p. 3. c. 1. n. 1.* Proinde operæ pretium nos esse facturos putamus, si de Fine Represaliarum pauca quoque subjiciamus. Enimverò inspicientes rem penitus, deprehendimus *Represaliarum finem duplicem*, unum *Primarium*, qui est, ut damnum passus in jus restituatur; suumque quod abfuit eidem tribuatur. Etenim cum domino rem suam repetenti justo modo, haud denegari debeat justitia, nec ulla juris permittat ratio, ut aliena quis retineat, & sic alter alterius locupletetur damno *l. cum hi. 8. §. 22. ff. de transact. contra jura facit*, qui suum cuique non tribuit. Temeritate itaque hominum indies auge scente, cum sæpè contra hoc præceptum peccaretur, ne justitia penitus interiret, alio fuit opus remedio, ut, quod recta juris via & adjudicatio judicis præstare vel non potuit, vel etiam interdum planè recusavit, id violentus & executivus Represaliarum obtineret & excuteret modus, atque ita suum actor consequeretur, reo verò injustum lucrum extorqueretur.

II.

Est & alter Represaliarum finis, quem *secundarium* vocamus, Utilitas nimirum publica, atque ob hanc Represaliæ vel consimilia remedia pro justis habentur, quæ aliàs illicita, *l. 1. ff. de usucap. & Doctores ad l. fin. C. si contr. jus vel util.*

util. publ. Scilicet per Represalias Magistratus injustæ actiones & judicia temperantur, conniventia illorum ad scelera & fraudes suorum nequam subditorum tollitur & discere mercari cautè jubentur. Hinc non ineleganter *Laud. sui tr. n. 7.* ait : finaliter Represaliæ conceduntur ne pereat justitia, occasionaliter autem propter neglectum justitiæ insurgentem ex defectu vel negligentia Regentium. Cives quoque suos dum quis ab exterorum liberat injuria, dum eorum bona omnibus licitis modis promovet, ab hostium insultu omni ratione tueri studet, dum actiones exterorum injustas, Represaliis corrigit, & ita ipsis iudicibus malè judicantibus fræni adhibet temperiem, hoc exinde in eum redundat commodum, ut amor & reverentia subditorum erga se in dies magisque crescat, ut firma stet apud externos & potentia sua & autoritas, & denique ut fruatur pace quàm diutissimè.

CAPUT VI.

Exhibens Processum Represaliarum & actionem, quâ Represaliatus adversus verum Reum experitur.

I.

Quatūor ita causarum generibus pertractatis, his nunc quædam, *de Processu & actione Represaliati* adji-
cienda sunt. Atque hic initiò præmittimus quæ-
stionem : An petitio Represaliarum per modum actionis fieri debeat, an verò ad nudam manum Regiam ut loquuntur, confugiendum sit ? Seu, ut manifestius loquamur, quæ-
ri solet. Num Represalias petenti necessarius sit libellus, citatio, litis contestatio, & cætera iudiciorum solennia, an verò his omissis de plano procedi possit ? *Martin. Laud. v. 13. cum seqq. Bald. in Auth. sed omninò. C. ne uxor pro marito. acriter*

D

ter

ter primum quaestionis defendunt membrum, & putant eas iudicis officio expediri, & sic libellum, citationem & reliqua necessaria esse. Verum verior videtur *Bartoli quest. 3. n. 2. & quest. 4. n. 1.* sententia, cum qua & *Jac. à Can. sæpè all. tract. n. 24.* facit, eas Regiâ decerni manu, ideoq; solennia prædicta, de necessitate haud esse, quia litis contestatio in causis præprimis executivis celeremque expeditionem, requirentibus, cessat, ubi qualis qualis sufficit delatio, quam Dd. implicitam litis contestationem vocant. Excipe si aliud ex statuto obtineat, uti enim *Represalia Juris Gentium* sunt, & moribus introductæ, ita illis à jure Civili aliquid addi, iterumque detrahi posse *arg. l. 6. ff. de l. & l. constat*, idque vel ad oculum demonstrat *Represaliarum executio*, hæ enim de *Jure Gentium* simpliciter à quovis è populo usurpandæ erant *Hug. Grot. l. 3. c. 2. inf. de J. B. & P.* at de jure civili hodierno maximè, ministris publicis & officialibus est committenda, juxta *l. 5. §. 27. ff. ut in possess. legat.* nisi ipsi facultas hæc in concessione sit tributa *Pek. de jur. sist. c. 20. n. 2.* vel ministrorum copia haberi non possit. Ministri autem publici ad represaliandum designati, quàm celerrimè poterunt, mandatum exequantur, quod si se subducunt, aut latitant, potest pars læsa de illorum negligentia & fraude conqueri, atque tum condemnabuntur eidem ad expensas, damna & id quod interest. Imò *Divi Principes Grat. Valent. & Theodos.* hujusmodi executores, qui officium suum facere cessaverunt, ab officio removendos, aliosque in eorum locum supponendos esse rescripserunt, ut sciant causas à se non esse deludendas, nec lucri gratia, aliquod eis vitium imponendum *l. 1. & 3. C. de Sport. vid. Pek. d. l. c. 24. n. 4.* Dum verò exequantur officium Ministri non acerbos sese nec contumeliosos erga eum, quem capiunt, sed moderatos & cum efficacia benignos ac cum instantia hu-

manos

manos represaliato exhibeant, nam inter insolentiam incuriosam, & diligentiam non ambitionem multum interest
l. si. bene 33. ff. de usur. & fruct.

II.

Homines quamprimùm capti sunt, Judici eos tradere oportet, qui in custodiam ducere publicam, illos jubet, non ut inde pœnam sentiant, sed detinentur tantùm, donec damnum quod læsa pars passa est, resarciatur, & ne interea loci fugam moliantur, igitur haberi carcer debet, non ad puniendos sed continendos *l. 8. §. 9. ff. de pœn. l. Divus 3. ff. de custod. reor. l. Nemo carcerem C. de exact. trib. Reink. de Reg. Sec. & Eccl. l. 2. cl. 2. c. 17. n. 87.* Prospiciendum autem personæ detentæ de alimentis, ejus qualitati & conditioni convenientibus, omnibusque ad vitam necessariis. Rebus prehensis hæc erit cautio, ut adhibitis publicis aliisque fide dignissimis personis conficiatur inventarium, ad extinguendam, doli & fraudis, quæ metuenda, suspicionem. His deinde sub hasta publicè distractis, id quod debetur persolvitur creditori, si quid post impensas etiam necessarias deductas, est residuum, restituitur domino. *Perez. ad tit. C. ut null. ex vican. 17.*

III.

Jam, ut ad eum, qui damnum vel in persona vel rebus innocenter passus est, progrediamur, is quidem totius negotii confecti testimonio recepto, aut Magistratum suum, qui temeritate propriâ Represaliis occasionem dedit, aut concivem suum, pro cujus debito solutio facta, convenit, suum quod amisit, recuperaturus. *Limn. l. supr. cit. n. 318.* At quânam actione? mirè Doctores se invicem torquent. *Hunnius in suâ de Repres. disputatione Giesæ habita Anno 1618. th. 18.* nullam prorsus actionem, nullum regressum pignorato contra principalem debitorem, cujus occasione fuit

vexatus, relinquit, cum nihil omninò cum hoc verus de-
 bitor contraxerit, nihilque etiam in eum deliquerit. **Quod**
 enim non solvit suo creditori, inquit Hunnius: quid obse-
 cro hoc ad eum, qui Represalias est passus? omnis autem
 actio in personam, nascitur vel ex contractu, vel ex male-
 ficio ejus qui convenitur §. 1. *I. de act.* Nec rectè inferitur
 hoc modo, æquitas suadet, à debitore damnum resarciri
 alteri, qui Represalias passus est, Ergò ad hæc etiam ei actio
 competet. Nàm sæpè accidit, ut æquitas non deficiat, de-
 ficiat tamen remedium juris, quod pacta nuda monstrant,
 cum nihil æquitati naturali magis congruum, quàm id,
 quod nudo pacto promissum est, præstari *l. 1. ff. de pact.*
 Nullum tamen remedium jure proditum est, quo id ex-
 igatur, & ab invito extorqueatur, *l. 7. §. 5. ff. eod.* Nec pu-
 tat idem Hunnius, conditionem ex lege locum hic sibi
 vindicare: Nullam quippe obligationem consuetudine,
 vel statuto introductam esse, qua verus debitor alteri ex
 Represaliis ad damni restitutionem teneatur. Sic & nego-
 tiorum gestorum actionem denegat, quia Represaliatus
 ad negotium debitoris gerendum spontè non accessit, id
 quod tamen ad actionem hanc constituendam apprimè re-
 quiritur §. 1. *I. de obl. que ex contr.* Amplius nec Repre-
 saliatum gerere debitoris negotium, ait, cum debitor nihil
 quicquàm utilitatis percipiat ex Represaliis, nec à debito li-
 beretur. Denique nec actionem *L. Aquiliæ*, Represaliato
 contra debitorem tribui posse affirmat, utpote Represaliis
 habenas non laxantem, sed hanc in Magistratum potius,
 justitiam denegantem & protelantem dari, & sic Repre-
 saliatum damnum suum, Magistratui potius, quàm vero de-
 bitori tribuere debere, atque hunc de damno injuria dato
 conveniendum esse.

IV. Sed

IV.

Sed his omnibus superhabitis, nos contra *Hunnum* cum communi Doctorum facimus schola, tribuentes maximè actionem Represaliato, & quidem geminam, ita ut ei competat, I. *Condictio ex lege sive actio ex statuto seu consuetudine*. Quoties enim per legem, statutum aut consuetudinem inducitur aliqua obligatio, nec est cautum eâ lege, quo genere actionis experiendum sit, condictio ex lege, locum habet *l. 1. ff. de condict. ex leg.* maximè, quia statutum vel consuetudo pro lege servantur, & legem imitantur *l. de quibus. 32. ff. de legib. Mind. de process. c. 50. thes. 1.* II. *Negotiorum quoque gestorum actio utilis est Represaliato adversus debitorem per l. Quae utiliter 45. l. Nam & Servius 21. ff. de neg. gest.* Si nimirum principalis debitor existat solvendo. *Arum. th. 6. Japè all. diff. 8.* Nec obstat, quod suâ sponte non gesserit negotia debitoris Represaliatus, lex enim *3. §. 10. dict. tit. de neg. gest.* dicit, non solùm actionem illi competere, qui ad aliena negotia sponte, verùm etiam qui aliquâ necessitate urgente, vel necessitatis suspicione gessit. Præterea an utilitas aliqua ad verum perveniat debitorem, nec ne, non tam in considerationem venire debet, quàm illud, ne necessarius negotiorum gestor, contra justum & æqui rationem in damno versetur. *l. 45. §. 2. ff. dict. tit.* Imò verus debitor nec extra omnem positus est utilitatem, cum solutione hâc à Represaliato facta, omnino liberetur *arg. l. 43. ff. eod.* quia enim creditor, quod suum erat recepit, tollitur illa, qua alter alteri obstructus erat, obligatio *pr. 1. quib. mod. toll. oblig.* Quod si verò debitor principalis solvendo non sit, habebit Represaliatus Magistratum sibi obligatum, qui omne damnum cum capitali restituet *Barb. quest. fin. n. 1. 2.* Quod in tantum procedit, ut totam etiam communionem habeat obligatam. *Æquissimum* quippe

quippe est, ut universitas, quæ speciem societatis habet, in communionem tam lucri quam damni veniat.

V.

Sed quid si talis Represaliatus nullibi suum consequatur, licentia ne ipsi erit vicissim homines de civitate, à quâ fuit pignoratus, represaliare? Rectè id, omni jure inspecto, negat *Bart. quest. f. n. fin.* Nec remoram aliquam poterit injicere *tit. ff. Quod quisq; juris in al. stat. ut ips. eod. jur. utat.* quippe is loquitur de juris executione, proinde si civitas una concessit Represalias contra aliam ex causa non licita, vel modo non licito, ex eadem causâ vel modo contra illam ipsam justationis potest adhiberi. At non habet locum in executione facti, nam si una civitas aliquid facit de facto, non potest privatus illicò id imitari, quia ita permetteretur vindicta, quæ regulariter prohibita *l. scientiam 45. ff. ad l. Aquil. vid. omnino Excell. Dn. D. Textorem, Preceptorem & Patronum inter ceteros primum, disp. ad Rec. Imper. de Anno 1654. 8. th. fin.*

VI.

Cùm nulla tam sancta lex sit, quæ suos non inveniat temeratores, igitur brevissimis adhuc Coronidis loco de poena eorum, qui injustè, Represaliis utuntur, differemus. De ea verò ita censent Doctores, quod si quis propria autoritate iis usus fuerit, amissione juris sui puniatur *arg. l. extat. 13. ff. quod met. caus. gest. erit.* & quandoque pro ratione circumstantiarum poena corporis afflictiva *Nov. 134. c. 7.* & exinde desumpta *Auth. Imò à debito C. de obl. & act.* Quod si verò justè & legitimè concessis Represaliis, quis abutitur, non solum quadruplo punitur, sed insuper perdit causam, & tenetur ad omnia damna & dispendia *Jac. à Can. p. 1. de Repres. n. 47. Mart. Laud. n. 56.* nisi error sit, qui excusat à poena legali *id. Laud.*

Atq;

Atq; hæc sunt B. L. quæ pro ingenii modu-
lo exiguo & iudicii imbecillitate, de ardua Repre-
saliarum materia, in medium proferre licuit.
Multa equidem intacta reliquimus, plurima
præterimus; Sed nec instituti, nec temporis
etiam ratio permisere, latius divagari.

Ergo receptui canimus
sitq;

DEO GLORIA.

ΕΠΙΜΕΤΡΑ.

I.

Non peccat Magistratus Christianus, Fures
quandoque suspendio necans.

II.

Comitiis si ipsi interfint Principes magis Pu-
blicæ rei consulitur.

III.

Confraternitates Principum in Imperio to-
lerari possunt.

I.

UT solet Hassfurti conclusus in ignibus ardor
In flammis celeres fulgidus ire suas:
Sic tua non patitur mens otia turpia doctis
Pervolat ad superum sed bona Musa locum.
Sit felix tuus ille scopus, felicior aura
Fortuna studiis sit meriture tuis!

Deproperabat ex affectu benevole

Joh. Wolffg. Textor, D. Pand.
Prof. & Reip. Norib. Consil.

II.

HASSFORTERE, Tibi, finxit præcordia Titan,
De meliore luto, pectusq; incoxit Honesto
Tam generoso, ut non capiat te pessimus ille,
Qui nutrit pravos Victus, malesuada Voluptas.
Sed veras avidis manibus, noctesq; diesq;
Priscorum Leges, & dogmata Papiniani.
Perge bonis avibus, callem tere semper eundem.
Nam sic itur ad Astræam, sic itur ad Astra.

De Modestia & Eruditione Nobil. Domini Respon-
dentis sui, debitum apud omnes Bonos reddi-
turus testimonium, L. M. Q. fac.

PRÆSES.

FINIS.

Altdorf, Diss., 1670-71

X 242 1345

ULB Halle

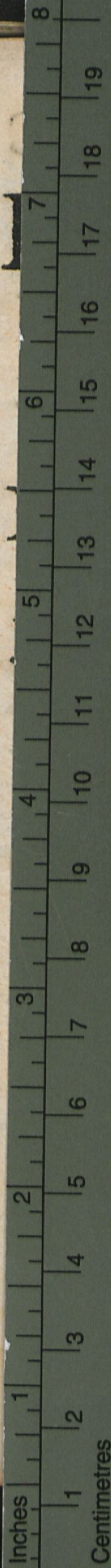
3

006 650 694

V317

B.I.G.

Farbkarte #13

JURIDICA *39*

ALIIS *27*

DE *1671 12*

O

Atq; Excellentissimo

HRISTO-

ENSEILIO,

m, quæ est Altdorffii,

Historiar. P. P. longè

no.

tatèm de venerando.

nittit publicæ

obr.

nsuetis

. LXXI.

ATTHÆUS

ILMBACO - FRANCUS,

PHI

ei Schönnerstædt.

